

dr inż. Sebastian Wall¹⁾

ORCID: 0000-0002-3616-9014

Analysis of the implementation of the assessment of the performance of construction products in terms of environmental sustainability

Analiza wprowadzenia oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w świetle zrównoważenia środowiskowego

DOI: 10.15199/33.2025.08.13

Abstract. This article describes the basic technical and legal aspects of introducing an obligatory assessment of the environmental sustainability of construction products within the framework of Regulation (EU) No 2024/3110, which replaces Regulation (EU) No 305/2011. A SWOT analysis is conducted and the main areas of strengths, weaknesses, opportunities and threats are identified, both for European construction product manufacturers, users and third party entities.

Keywords: construction products; declarations; carbon footprint; environmental sustainability; CPR.

Streszczenie. W artykule opisano podstawowe aspekty techniczne i prawne wprowadzenia obowiązkowej oceny zrównoważenia środowiskowego wyrobów budowlanych w ramach rozporządzenia (UE) nr 2024/3110, które zastępuje rozporządzenie (UE) nr 305/2011. Przeprowadzono analizę SWOT i zidentyfikowano główne obszary mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, zarówno w odniesieniu do europejskich producentów wyrobów budowlanych, użytkowników, jak i do jednostek pełniących rolę strony trzeciej.

Słowa kluczowe: wyroby budowlane; deklaracje; ślad węglowy; zrównoważenie środowiskowe; CPR.

The Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) of 27 November 2024 on laying harmonised rules for the marketing of construction products and repealing Regulation (EU) No. 305/2011 [1] (called the new CPR), published in the Official Journal of the European Union on 18 December 2024 considers all European Union's objectives for the transition to circular economy and preventing climate change. The Regulation pays special attention to the role of environmental sustainability of products throughout their entire life cycle. The term "environmental sustainability" refers to the name of essential characteristics and is mentioned throughout the text several dozen times. For the first time in the history of the harmonisation of European regulations on construction products, a list of set essential characteristics that shall be declared has been established (in Annex II), without justification in a form of e.g. common technical regulations established in many Member States. The requirement aimed to improve the transparency of manufacturers' green declarations [2] shall apply to all construction products, with no exceptions (including packaging), covered by the obligations resulting from the new regulations, including used products. The new CPR shall provide a basis for determining environmental requirements for the products (inherent requirements). It is another new and previously unapplied item in the regulations on the marketing of construction products.

¹⁾ Instytut Techniki Budowlanej; s.wall@itb.pl

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011 [1] (tzw. nowy CPR), opublikowane 18 grudnia 2024 r. w Dzienniku Urzędowym UE, uwzględnia cele Unii Europejskiej dotyczące przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i przeciwdziałania zmianom klimatu. Szczególną uwagę zwrócono w nim na rolę zrównoważenia środowiskowego wyrobów w pełnym cyklu ich życia, a termin ten, będący jednocześnie nazwą zasadniczej charakterystyki, jest powtarzany w całym tekście kilkadziesiąt razy. Po raz pierwszy w historii harmonizacji przepisów europejskich, dotyczących wyrobów budowlanych, ustala się też (w Załączniku II) wykaz z góry ustalonych zasadniczych charakterystyk środowiskowych wymagających bezwzględnego deklarowania ich właściwości użytkowych, bez uzasadnienia tego wymagania w postaci chociażby powszechnych przepisów technicznych ustanowionych w wielu państwach członkowskich UE. Wymaganie, ukierunkowane na zwiększenie transparentności deklaracji ekologicznych, składanych przez producentów [2], będzie dotyczyło wszystkich, bez wyjątku, wyrobów budowlanych (włączając ich opakowanie), objętych obowiązkami wynikającymi z nowego rozporządzenia, w tym wyrobów używanych. Jednocześnie nowy CPR będzie podstawą do określenia wymagań środowiskowych odnoszących się do samych wyrobów (tzw. wymagania inherentne). Jest to kolejny nowy element przepisów, dotyczących wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych dotychczas niestosowany.

W ramach rozporządzenia (UE) nr 2024/3110 producenci będą zobowiązani do sporządzenia deklaracji właściwości użytko-

Under Regulation (EU) No. 2024/3110, manufacturers are required to issue a Declaration of Performance and Conformity, as well as CE marking, for their products. The product performance, determined based on Annex I and Annex II shall be declared after assessment of performance in accordance with technical specifications harmonised with the new CPR, i.e. a harmonised standard or an implementing act. Manufacturers will be able to issue (voluntarily) a Declaration of Performance and Compliance and mark the product with a CE label based on the European technical assessment (ETA) issued on their request in accordance with the European assessment document (EAD). The reference to the latter will be published after 8 January 2026.

The conformity with the inherent requirements (Annex III) shall be evaluated when the Commission has issued a delegated act providing detailed requirements for the particular product group. A conformity assessment can then be conducted in accordance with a (voluntary) harmonised standard, implementing act or considering the current technical knowledge. The diagram illustrating the declaration of performance and compliance is shown in Figure 1.

According to Article 96, the new regulation formally entered into force on 8 January 2025. Since then, the Commission has been able to perform preparatory works on harmonised technical specifications and delegated acts. A year later, the regulation shall become applicable, except for Article 92 on sanctions, which will enter into force in 2027.

At the same time, in accordance with Article 95, manufacturers of products covered by harmonised standards, as per Regulation (EU) No. 305/2011 (old CPR) [3], shall

wych i zgodności (DWUiZ) wyrobu oraz oznakowania CE. Właściwości użytkowe wyrobu, określone na podstawie Załącznika I oraz Załącznika II, będą deklarowane po przeprowadzeniu oceny tych właściwości zgodnie ze specyfikacją techniczną zharmonizowaną z nowym CPR, czyli normą zharmonizowaną lub aktem wykonawczym. Producent będzie też mógł (dobrowolnie) sporządzić DWUiZ i oznakować wyrób znakiem CE na podstawie europejskiej oceny technicznej (ETA), wydanej na jego wniosek zgodnie z europejskim dokumentem oceny (EAD), do którego odniesienie zostanie opublikowane po 8 stycznia 2026 r.

Zgodność z wymaganiami inherentnymi (Załącznik III) będzie oceniana w przypadku, gdy zostanie wydany akt delegowany Komisji uszczegóławiający te wymagania dotyczącej danej grupy wyrobów. Ocena zgodności może być w takim przypadku przeprowadzona zgodnie z normą zharmonizowaną (dobrowolną), z aktem wykonawczym lub z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy technicznej. Schemat deklarowania właściwości użytkowych i zgodności przedstawiono na rysunku 1.

Zgodnie z art. 96, nowe rozporządzenie formalnie weszło w życie 8 stycznia 2025 r. Od tego momentu możliwe jest podejmowanie przez Komisję prac przygotowawczych nad zharmonizowanymi specyfikacjami technicznymi, a także nad aktami delegowanymi. Rok później rozporządzenie wejdzie do stosowania, oprócz art. 92 dotyczącego sankcji, który będzie obowiązywał od 2027 r. Jednocześnie, wg art. 95, producenci wyrobów objętych normami zharmonizowanymi, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011 (stary CPR) [3], będą sporządzać deklaracje właściwości użytkowych (DWU) na dotychczasowych zasadach, aż do czasu wycofania lub zastąpienia tych norm. Z kolei w obszarze innowacji, do 2031 r. można

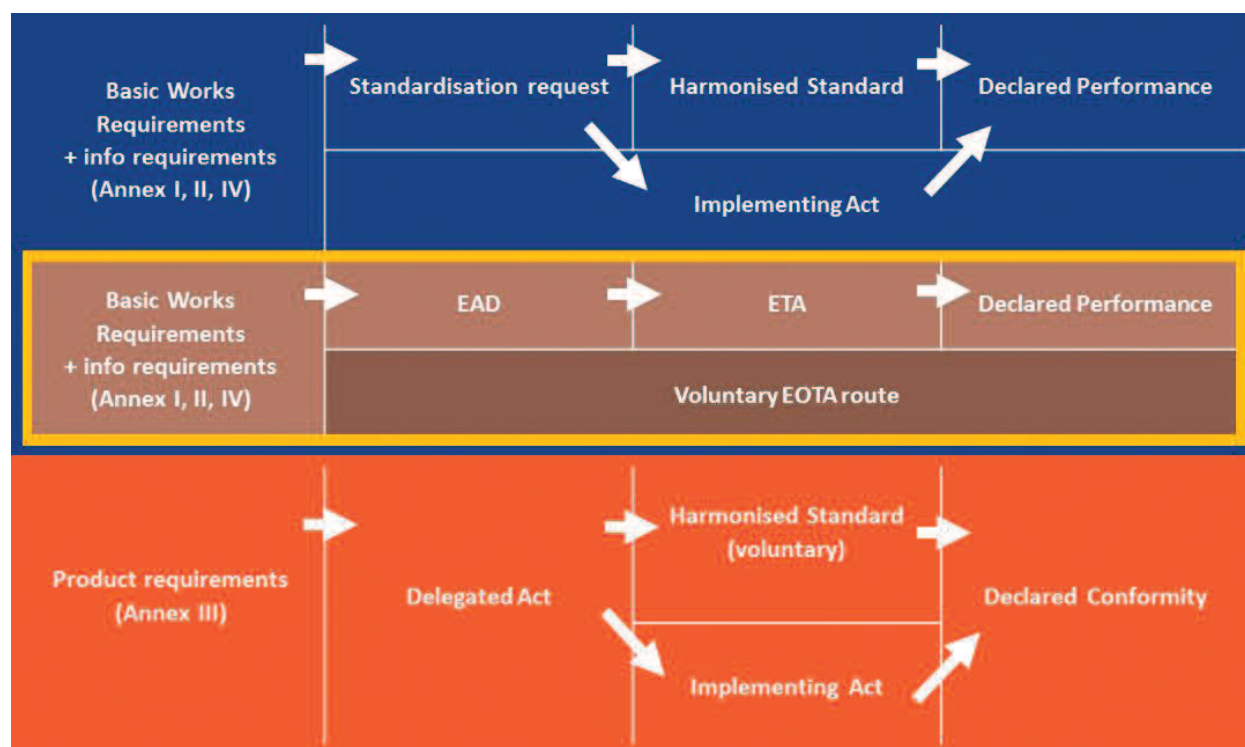

Fig. 1. Declaration of performance and conformity of construction product

Rys. 1. Deklarowanie właściwości użytkowych i zgodności wyrobu

issue Declarations of Performance based on the previous rules until the old standards are withdrawn or replaced. In the innovation area, by 2031, it will still be possible to obtain an ETA issued based on the previous EAD quoted before 8 January 2025. They may be used for product marketing in accordance with the Regulation (EU) No. 305/2011 by 2036.

The scope of the new CPR articles that have become effective is illustrated in Figure 2 alongside the still-applicable old CPR provisions.

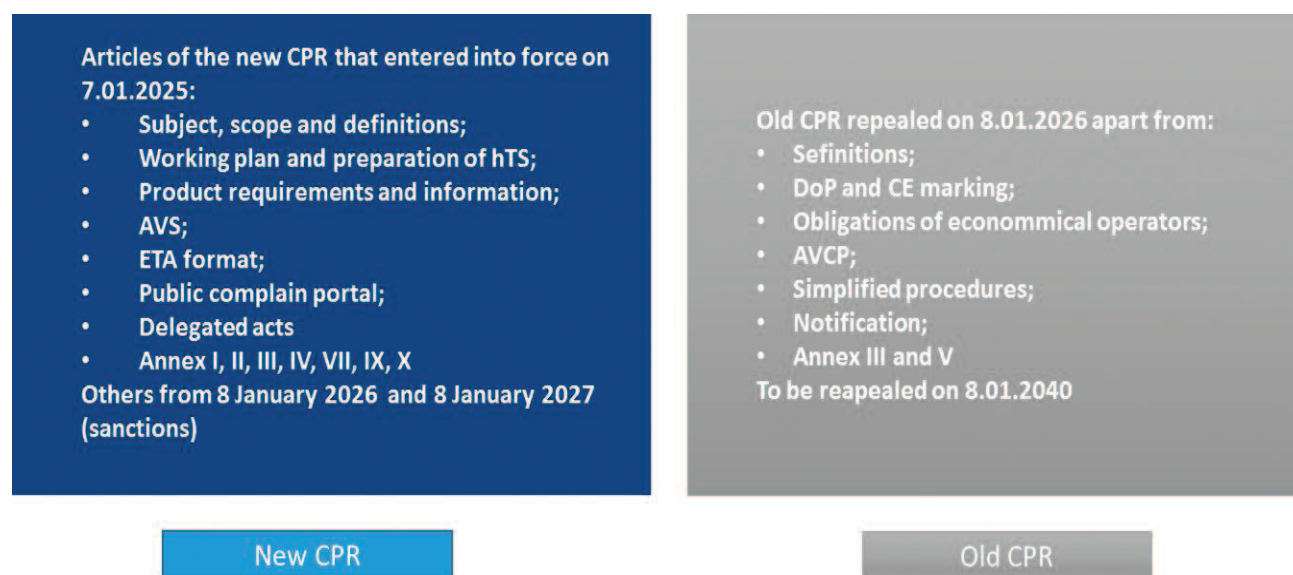

Fig. 2. Key dates of implementation of 2024/3110 EU Regulation and repeal of 305/2011 EU Regulation

Rys. 2. Kluczowe daty związane z wejściem w życie rozporządzenia (UE) nr 2024/3110 i uchynieniem rozporządzenia (UE) nr 305/2011

The temporary (up to 15 years!) coexistence of two parallel legal systems (new and old CPR), along with various complications and ambiguities, as well as new environmental requirements, will result in additional financial and administrative burdens for entrepreneurs. That is why industrial entities, bodies participating in performance assessment and verification, consumers and public administration are interested in the new CPR. Considering the above, the article emphasises the most vital aspects of the changes resulting directly from the regulations. Moreover, it presents a strategic analysis of strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT) of introducing a mandatory environmental sustainability assessment of construction products in light of the CPR. SWOT is a popular method used for analysing business projects or changes in an organisation [4]. Its use for investigating the new regulation's influence can support effective transition, especially for industrial entities and notified bodies.

New requirements in the field of environmental sustainability of construction products in standards and European assessment documents

Article 1, specifying the subject and objectives of the new CPR, emphasises the role of laying down harmonised rules for expressing environmental performance, including

będzie uzyskać ETA wydane na podstawie dotychczasowych EAD cytowanych przed 8 stycznia 2026 r. i będą one mogły być wykorzystywane do wprowadzania do obrotu zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011 aż do 2036 r. Zakres artykułów nowego CPR, które weszły w życie, oraz dalej obowiązujących przepisów starego CPR zilustrowano na rysunku 2.

Czasowe (nawet przez 15 lat!) funkcjonowanie dwóch równoległych systemów prawnych (nowego i starego CPR), różne komplikacje i niejasności, a szczególnie nowe wymagania śro-

dowiskowe, będą z pewnością przyczyną powstania dodatkowych obciążeń finansowych i administracyjnych dla przedsiębiorców. W związku z tym nowy CPR jest przedmiotem dużego zainteresowania stron takich, jak podmioty przemysłowe, jednostki pełniące rolę w procesie oceny i weryfikacji właściwości użytkowych, konsumenci oraz administracja publiczna. Biorąc to pod uwagę, w artykule, oprócz wskazania najważniejszych zmian wynikających bezpośrednio z przepisów, przedstawiono analizę strategiczną mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń (ang. *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*, akronim *SWOT*), dotyczącą wprowadzenia obowiązkowej oceny zrównoważenia środowiskowego wyrobów budowlanych w świetle nowego rozporządzenia CPR. SWOT jest popularną techniką służącą do analizy zmian dotyczących organizacji, czy projektów biznesowych [4]. Wykorzystanie jej do badania wpływu nowego rozporządzenia może stanowić element wspierający efektywną transformację dotyczącą przede wszystkim podmiotów przemysłowych i jednostek notyfikowanych.

Nowe wymagania dotyczące zrównoważenia środowiskowego wyrobów budowlanych w normach i europejskich dokumentach oceny

Już w art. 1 określającym przedmiot i cele nowego CPR podkreśla się rolę ustalenia zharmonizowanych zasad wyrażania właściwości użytkowych dotyczących oceny cyklu życia oraz

life cycle assessment, and ensuring the free movement of sustainable products in the European Union. Significantly, at least equal importance is assigned to environmental issues and the safety of construction works. The predefined environmental characteristics specified in Annex II become an integral part of the harmonised zone described in Article 11, as they are the basis for standardisation requests. The requests shall then lay the grounds for harmonised technical specifications, mainly of harmonised standards. It should be emphasised that in addition to predefined (mandatory) characteristics, the standardisation requests shall refer to characteristics related to environmental sustainability, including those pertaining to the lifetime, raw material consumption, inputs or biogenic carbon content. Standards developed in response to requests shall become a universal tool for declaring performance and conformity by manufacturers marketing their products in the EU. The effectiveness of disseminating environmental information will then depend on the implementation of the standards [5]. Moreover, the European Committee for Standardisation (CEN) develops and publishes the rules for categorising environmental impacts for construction product groups (*Product Category Rules* – PCR), which shall be referenced in the harmonised standards dealing with performance.

Developing the basis for standardisation requests has been the priority of the European Commission's activities for a few years now [6]. In accordance with Article 4, a group of experts for the *acquis* related to the construction products regulations (the CPR *Acquis* Group) shall support the European Commission. The Group and its subgroups, which deal with various product families and horizontal issues, shall be responsible for ensuring the correct translation of national requirements, resulting from regulations and other documents defining the state of technical knowledge related to construction works, into essential characteristics and performance classes and levels. These requirements shall then be considered when working on harmonised standards. Currently, as per Article 4, Clause 2, the Commission's first working plan in this field is being approved for the period 2026 – 2029. Its effective implementation can be pivotal for the correct implementation of the new regulation. The legislator anticipates a lengthy process. Regulation (EU) No. 305/2011 shall be withdrawn entirely on 9 January 2040.

In accordance with Article 5 Clause 8, the application of the referenced standards shall be mandatory one year after the publication of the implementing act. The time may not be sufficient for manufacturers who have not yet conducted LCA calculations and lack the relevant data. Similarly, in accordance with Article 33, Section 3, for innovative products, all predetermined environmental characteristics shall be used to develop the European assessment documents (EADs) upon request from the manufacturer, a group or association of manufacturers, or the EC. On this basis, manufacturers shall be able to apply

zapewnienia swobodnego przepływu zrównoważonych wyrobów na terenie Unii Europejskiej. Co bardzo znamienne, zagadnienia środowiskowe stawia się na co najmniej równym poziomie z zapewnieniem bezpieczeństwa obiektów budowlanych. Określone w Załączniku II z góry ustalone charakterystyki środowiskowe stają się integralną częścią tzw. strefy zharmonizowanej, opisanej w art. 11, ponieważ stanowią one podstawę wniosków o normalizację, które z kolei posłużą jako baza zharmonizowanych specyfikacji technicznych, głównie norm zharmonizowanych. Warto też podkreślić, że wnioski o normalizację będą, oprócz z góry ustalonych (obowiązkowych) charakterystyk, odnosiły się do pozostałych cech związanych ze zrównoważeniem środowiskowym, w tym dotyczących czasu życia, zużycia surowców, odpadów, czy zawartości węgla biogenicznego. Normy opracowane na podstawie tych wniosków staną się powszechnym narzędziem deklarowania właściwości użytkowych i zgodności przez producentów wprowadzających wyroby do obrotu na terenie UE i z tego też powodu od ich wdrożenia zależeć będzie skuteczność upowszechnienia informacji środowiskowej [5]. Dodatkowo, Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) opracowuje i publikuje zasady kategoryzacji oddziaływań środowiskowych grup wyrobów budowlanych (PCR, ang. *Product Category Rules*), które będą przywoływane w normach zharmonizowanych dotyczących właściwości użytkowych.

Opracowanie podstaw wniosków o normalizację jest zresztą od kilku lat jednym z priorytetów działań Komisji Europejskiej [6]. Zgodnie z art. 4 wsparcie dla KE ma stanowić grupa ekspertów ds. dorobku prawnego związanego z rozporządzeniem w sprawie wyrobów budowlanych (tzw. grupa CPR *Acquis*). Zadaniem grupy i jej podgrup zajmujących się poszczególnymi rodzinami wyrobów i zagadnieniami horyzontalnymi, jest m.in. zapewnienie prawidłowego przełożenia krajowych wymagań, wynikających z przepisów i innych dokumentów określających stan wiedzy technicznej odnoszącej się do obiektów budowlanych, na zasadnicze charakterystyki oraz klasy i poziomy właściwości użytkowych, które będą potem uwzględnione w pracach nad normami zharmonizowanymi. Obecnie, zgodnie z art. 4 ust. 2, zatwierdzany jest pierwszy plan prac Komisji na lata 2026 – 2029. Jego skuteczna realizacja może mieć kluczowy wpływ na prawidłową implementację nowego rozporządzenia. Ustawodawca przewiduje długotrwałość tego procesu. Ustalono, że całkowite wycofanie rozporządzenia (UE) nr 305/2011 będzie miało miejsce dopiero 9 stycznia 2040 r.

Zgodnie z art. 5 ust. 8 stosowanie wspomnianych norm będzie obowiązkowe po roku od publikacji aktu wykonawczego, co zresztą może być zbyt krótkim okresem w przypadku producentów nieprowadzących do tej pory obliczeń LCA i nieposiadających z tego tytułu odpowiednich danych. Podobnie, zgodnie z art. 33 ust. 3, w przypadku wyrobów innowacyjnych, wszystkie z góry ustalone charakterystyki środowiskowe będą podstawą opracowywania, na wniosek producenta, grupy lub stowarzyszenia producentów oraz KE, europejskich dokumentów oceny (EAD). Na ich podstawie producenci będą mogli wnioskować o wydanie indywidualnych euro-

for individual European technical assessments (ETAs) containing characteristics (Article 37 Section 3), at least to the extent required under Article 15 Clause 3.

Due to the fact that references to the standards harmonised with the new CPR could occur mid-2027 at the earliest, probably the ETAs issued based on the new EADs will form the basis for the first Declarations of Performance and Conformity, which will contain environmental characteristics of innovative products.

Inspection conducted by a notified body within environmental sustainability assessment

The unique role and position of environmental sustainability is also apparent in the assignment of a separate, horizontal system of assessment and verification of performance “3+” to this essential characteristic. The system partially transposes the current voluntary rules for Type III environmental declarations (EPD) to the regulated area. Moreover, it expects manufacturers to conduct independent assessments of product performance based on a set of input data, assumptions, and modelling. Additionally, manufacturers shall be responsible for conducting factory production control.

In accordance with Article 15 Clause 2, calculations shall be performed using the latest version of the software made available free of charge on the Commission's website. As of today (mid-2025), the Commission has released only the characterisation factors and announced the expected publication of the data set necessary for the calculations. There are currently no known plans regarding the software availability. The article's author is of the opinion that this may challenge the possibility of fulfilling the regulatory requirements. Furthermore, given that LCA calculations require a high level of technical expertise, it can be assumed that the number of available experts may not be sufficient, at least initially, after the new regulations take effect. A notified validation body shall be responsible for issuing a validation report based on the validation of the input data, assumptions, and compliance with generic rules or rules specific to a particular product category, validation of the manufacturer's assessment and the assessment process as such, validation of the correct use of the software provided by the European Commission, as well as a preliminary inspection of the manufacturing plant to validate manufacturer-specific data.

Operating under the 3+ system shall be a new activity area for notified bodies. Although declaring environmental sustainability will be possible as of the end of 2024 [7] under the Regulation (EU) No. 305/2011, no validating bodies appeared in the NANDO database by 27 May 2025. Therefore, there is a risk that they will not be available for customers at the beginning of 2026 or that their number will be limited.

pejskich ocen technicznych (ETA), zawierających charakterystyki (art. 37 ust. 3) co najmniej w zakresie wymagany zgodnie z art. 15 ust. 3.

W związku z tym, że odniesienia do norm zharmonizowanych z nowym CPR mogą pojawić się najwcześniej w połowie 2027 r., najprawdopodobniej to ETA wydane na podstawie nowo opracowanych EAD będą podstawą do sporządzenia pierwszych DWUiZ, zawierających charakterystyki środowiskowe wyrobów innowacyjnych.

Kontrola oceny zrównoważenia środowiskowego przeprowadzana przez jednostkę notyfikowaną

Wyjątkowa rola i pozycja zrównoważenia środowiskowego jest widoczna przez przypisanie tej zasadniczej charakterystyce oddzielnego, horyzontalnego systemu oceny i weryfikacji właściwości „3+”. System ten częściowo transponuje do obszaru regulowanego zasady obowiązujące dotychczas w sferze dobrowolnej dotyczące deklaracji środowiskowych III typu (EPD) oraz przewiduje, że producent przeprowadzi samodzielnie ocenę właściwości użytkowych wyrobu na podstawie zbioru danych na potrzeby wartości wejściowych, założeń oraz modelowania i jest odpowiedzialny za prowadzenie zakładowej kontroli produkcji.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 obliczenia wykonywane będą przy użyciu najnowszej wersji oprogramowania udostępnionego bezpłatnie na stronie internetowej Komisji Europejskiej. W połowie 2025 r. KE udostępniła jedynie wskaźniki charakteryzujące i poinformowała o przewidywanej publikacji zbioru danych niezbędnych do wykonania obliczeń. Nie są obecnie znane plany dotyczące dostępności oprogramowania (software), co moim zdaniem może stawiać pod znakiem zapytania spełnienie wymagań przepisu. Ponadto, w związku z tym, że obliczenia LCA wymagają wysokich kompetencji merytorycznych, można domniemywać, że liczba dostępnych ekspertów będzie niewystarczająca, przynajmniej na początku obowiązywania nowych regulacji. Z kolei notyfikowana jednostka walidująca będzie odpowiedzialna za przygotowanie sprawozdania na podstawie walidacji danych wejściowych, założeń i zgodności z zasadami generycznymi lub zasadami odnoszącymi się do konkretnej kategorii wyrobu, a także walidacji oceny wykonanej przez producenta oraz procesu oceny, walidacji prawidłowości wykorzystania oprogramowania dostarczonego przez Komisję Europejską, a także wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego w celu walidacji danych specyficznych danego producenta.

Działanie w ramach systemu 3+ będzie nowym obszarem funkcjonowania jednostek notyfikowanych. Pomimo tego, że deklarowanie zrównoważenia środowiskowego jest możliwe od końca 2024 r. [7], jeszcze w ramach rozporządzenia (UE) nr 305/2011, w bazie NANDO nie pojawiły się do 27 maja 2025 r. żadne jednostki walidujące. Istnieje zatem zagrożenie, że nie będą one dostępne dla klientów na początku 2026 r. lub ich liczba będzie bardzo ograniczona.

Obligation to declare the environmental sustainability performance by construction product manufacturers

Without any doubt the obligation to incorporate the predefined essential characteristics of environmental sustainability outlined in Annex II will be the most significant change imposed on construction product manufacturers by the new regulation. The essential characteristics shall be included in the Declaration of Performance and Conformity as per Article 15 Clause 3. **The obligation shall be implemented gradually. Initially (2026 – 2030), manufacturers shall be required to declare only the carbon footprint (climate change impact). In 2030, the mandatory declaration of the core indicators shall be introduced. As of 2032, the mandatory declaration shall cover all characteristics mentioned in Annex II.** A complete list and introduction dates for the new obligations are summarised below:

- as of 8 January 2026 climate change impact – general; fossil fuels; biogenic emissions; land use and change in the land use;
- as of 9 January 2030 ozone layer depletion; acidification potential; water eutrophication in freshwater bodies; water eutrophication in seawater bodies; land eutrophication; photochemical ozone; depletion of abiotic resources – minerals, metals; depletion of abiotic resources – fossil fuels; water consumption;
- as of 9 January 2032 solid particles; ionising radiation, human health; freshwater ecotoxicity; toxicity to humans, carcinogenicity.

Manufacturers shall compile their declarations based on technical documentation containing information about the declared use, elements necessary to demonstrate performance and conformity, information about the procedures ensuring conformity with the declared performances and requirements, information on the system, including the 3+ system, and calculations concerning the characteristics mentioned in Annex II. Significantly, the documentation will be included in the digital product passport, which will serve as a crucial tool for sharing product information (most likely to be introduced in 2028).

Introducing the obligation to include the predefined environmental characteristics in the declarations of performance means that the environmental data previously published voluntarily, e.g. in EPD declarations compiled, e.g. by the ECOPLATFORM association members [8], can be covered – under the new CPR – by the market control authorities and, consequently, entail sanctions if non-compliance in the Declaration of Performance and Conformity is discovered.

Environmental labelling

The possibility of establishing auxiliary environmental labelling, in addition to CE marking, for certain product groups will be a new aspect in harmonising the rules for construction product marketing. The labelling shall help promote “sustainable products” and facilitate consumer

Obowiązek deklarowania właściwości użytkowych zrównoważenia środowiskowego

Bez wątpienia największą zmianą dotyczącą producentów wyrobów budowlanych, wprowadzaną przez nowe rozporządzenie, będzie, zgodnie z art. 15 ust. 3, wymaganie zawarcia w deklaracji właściwości użytkowych i zgodności (DWUiZ) właściwości tzw. z góry ustalonych zasadniczych charakterystyk zrównoważenia środowiskowego wg Załączniku II. Obowiązek ten będzie wdrażany stopniowo. **W latach 2026 – 2030 producenci będą zobowiązani do deklarowania wyłącznie śladu węglowego wyrobu (skutki zmiany klimatu), w 2030 r. wprowadzony zostanie obowiązek deklarowania tzw. głównych wskaźników, a od 2032 r. konieczne będzie deklarowanie wszystkich charakterystyk wymienionych w Załączniku II.** Lista wraz z datami wprowadzenia nowych obowiązków jest następująca:

- od 8 stycznia 2026 r. skutki zmiany klimatu; ogółem; paliwa kopalne; emisje biogeniczne; użytkowanie gruntów i zmiana użytkowania gruntów;
- od 9 stycznia 2030 r.: zubożenie warstwy ozonowej; potencjał zakwaszania; eutrofizacja wody w akwenach słodkowodnych; eutrofizacja wody w akwenach morskich; eutrofizacja lądowa; ozon fotochemiczny; ubożenie zasobów abiotycznych – minerały, metale; ubożenie zasobów abiotycznych – paliwa kopalne; zużycie wody;
- od 9 stycznia 2032 r.: cząstki stałe; promieniowanie jonizujące, zdrowie człowieka; ekotoksyczność wody słodkiej; działanie toksyczne dla ludzi, rakotwórcze.

Podstawą do sporządzenia deklaracji przez producenta będzie dokumentacja techniczna zawierająca m.in. informacje o deklarowanym zastosowaniu, elementy niezbędne do wykazania właściwości użytkowych i zgodności, informacje o procedurach zapewniających zgodność z deklarowanymi właściwościami i wymaganiami oraz o systemie, w tym systemie 3+, a także obliczenia dotyczące charakterystyk wymienionych w Załączniku II. Dokumentacja będzie włączona do cyfrowego paszportu wyrobu, jako głównego narzędzia przekazywania informacji o wyrobie (wprowadzenie najprawdopodobniej w 2028 r.).

Wejście w życie obowiązku zamieszczenia z góry ustalonych charakterystyk środowiskowych w deklaracji właściwości użytkowych oznacza, że dane środowiskowe, które były publikowane dotychczas na zasadach dobrowolnych, np. w deklaracjach EPD opracowywanych m.in. przez członków stowarzyszenia ECOPLATFORM [8], będą mogły być objęte w ramach nowego CPR działaniami organów nadzoru nad rynkiem i w konsekwencji wiązać się z sankcjami w przypadku stwierdzenia niezgodności z DWUiZ.

Etykietowanie środowiskowe

Nowością w obszarze harmonizacji zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych będzie możliwość ustanawiania dodatkowego, oprócz oznakowania CE, etykietowania środowiskowego niektórych grup wyrobów. Etykietowanie ma pozwolić na promowanie „zrównoważonych wyrobów”

choices in this respect. The Commission's delegated acts shall cover the environmental labelling format and requirements and apply to popular consumer products, as well as products whose incorporation methods do not significantly affect their life cycle assessment. Labels with content likely to be accessible and understandable for consumers (for instance, similar to those for household appliances) can become a component of building marketing strategies and competitive advantage in the EU and non-European markets.

Supporting “sustainable” products and green public procurement

By predicting the possibility of the member states using support mechanisms for “sustainable products” the new CPR suggests that the incentives for environmentally labelled products should apply to the top two “sustainability” classes.

Article 83, pertaining to green public procurement (GPP), emphasises the need for procuring institutions to consider at least the minimum environmental sustainability levels. It applies to cases when the relevant requirements are determined as the European Commission's delegated acts. Considering the significant role and importance of public procurement in the construction sector, green public procurement can be a primary factor in accelerating the sector's transformation.

Inherent product requirements

If the new harmonised technical specifications on performance assessment are published, the Commission will be able to determine the requirements for specific product groups or families through a delegated act. In the scope pertaining to environmental characteristics, the requirements can apply to obtaining raw materials, product manufacturing, transport, maintenance, re-use and waste stages. In accordance with the delegated acts, products shall be designed, manufactured and packed in such a way that at least one of the following environmental aspects is considered:

- maximising product durability and reliability;
- minimising greenhouse gas emissions;
- maximising the reuse and recycling;
- using sustainable and environmentally harmless substances;
- minimising energy consumption and improving energy efficiency;
- effective waste management;
- modularity;
- reuse potential;
- improvement potential;
- easy repair, maintenance and modernisation;
- suitability for recycling and regeneration;
- sustainable obtaining from suppliers;
- quantity of produced waste;
- minimising the packaging.

i ułatwić konsumentom ich wybór. Wzór i wymagania etykietowania środowiskowego będą przedmiotem aktów delegowanych Komisji i będą dotyczyły wyrobów często wybieranych przez konsumenta, w przypadku których sposób wbudowania nie wpływa istotnie na ocenę cyklu życia. Etykiety, o treści, która najprawdopodobniej będzie przystępna i zrozumiała dla konsumenta (np. jak w przypadku sprzętu AGD), mogą stanowić element budowania strategii marketingowych i przewagi konkurencyjnej na rynkach UE i pozaeuropejskich.

Wsparcie „zrównoważonych” wyrobów i zielone zamówienia publiczne

Nowy CPR, przewidując możliwość zastosowania mechanizmów wsparcia „zrównoważonych” wyrobów przez państwa członkowskie, wskazuje, iż zachęty dotyczące wyrobów objętych etykietowaniem środowiskowym powinny dotyczyć dwóch najwyższych klas „zrównoważenia”. Z kolei art. 83 dotyczący zielonych zamówień publicznych (GPP) wskazuje na potrzebę uwzględnienia co najmniej minimalnych poziomów zrównoważenia środowiskowego przez instytucje zamawiające, oczywiście, gdy stosowne wymagania zostaną określone w postaci aktów delegowanych KE. Biorąc pod uwagę rolę i rangę zamówień publicznych w budownictwie, to właśnie GPP mogą być jednym z głównych czynników przyspieszających transformację sektora.

Wymagania inherentne dotyczące wyrobów

W przypadku, gdy zostaną opublikowane nowe zharmonizowane specyfikacje techniczne dotyczące oceny właściwości użytkowych, Komisja będzie mogła na drodze aktu delegowanego określić wymagania, jakie muszą spełniać określone grupy lub rodziny wyrobów. Wymagania dotyczące cech środowiskowych mogą dotyczyć pozyskiwania surowców, wytwarzania wyrobu, fazy transportu, konserwacji wyrobu, ponownego wykorzystania i fazy odpadu. Zgodnie z aktami delegowanymi wyroby będą miały być zaprojektowane, wytworzone i opakowane tak, aby uwzględnić co najmniej jeden z następujących aspektów środowiskowych:

- maksymalizacja trwałości i niezawodności wyrobu;
- minimalizacja emisji gazów cieplarnianych;
- maksymalizacja ponownego użycia i recyklingu;
- zastosowanie substancji zrównoważonych nieszkodliwych dla środowiska;
- minimalizacja zużycia energii i efektywność energetyczna;
- efektywne gospodarowanie zasobami;
- modułowość;
- możliwość ponownego użycia;
- możliwość ulepszenia;
- łatwość naprawy, konserwacji i modernizacji;
- przydatność do recyklingu i regeneracji;
- zrównoważone pozyskanie od dostawców;
- ilość wytworzonych odpadów;
- minimalizacja opakowania.

Fulfilling the requirements shall be proven by evaluating the compliance with voluntary harmonised standards, implementation acts or directly – considering the current scientific and technical knowledge.

SWOT analysis

This section presents a strategic analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats (SWOT) concerning the implementation of the mandatory assessment of construction products' environmental sustainability in light of the new CPR. The analysis considers the perspective of the key stakeholders group: European manufacturers of construction products, notified bodies and end users.

Strengths:

- uniform approach to declaring environmental characteristics in the EU;
- reliability of manufacturers' declarations due to the implementation of the 3+ assessment and verification system and engaging a notified validating body;
- raising the environmental awareness of manufacturers, suppliers, consumers, product users, investors, designers, contractors and public administration bodies;
- high competitiveness of sustainable products, especially those covered by green public procurement;
- high competitiveness of ecolabelled products at the stage of consumer decision making.

Weaknesses:

- additional costs of compiling technical documentation, LCA calculations and validation for manufacturers;
- challenging interpretation of the declared environmental sustainability characteristics – high technical competencies required;
- regulatory overburden limiting innovation and discouraging launching new products to the EU market.

Opportunities:

- stimulating the development of European technologies and materials towards developing solutions with a lower negative environmental impact and higher durability;
- increasing the competitiveness of European companies offering sustainable products in the global market;
- member states' support for products with higher environmental sustainability classes.

Threats:

- delayed publications of standardisation requests and, consequently, of harmonised standards;
- manufacturers not being ready to implement new requirements (due to the too short transition period for implementing harmonised standards);
- lower competitiveness of products manufactured in countries where power is generated based on fossil fuels;
- delayed publication, a lack of source data or software from the European Commission;
- low availability of experts performing LCA calculations;
- low availability of validating bodies;
- a lack of or delayed publication of executive acts enabling the regulation's functioning.

Spełnienie wymagań można będzie udowodnić przez ocenę zgodności z dobrowolnymi normami zharmonizowanymi, aktami implementacyjnymi, czy też bezpośrednio, uwzględniając aktualny stan wiedzy naukowej i technicznej.

Analiza SWOT

Analiza strategiczna mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (SWOT), dotycząca wprowadzenia obowiązkowej oceny zrównoważenia środowiskowego wyrobów budowlanych w świetle nowego rozporządzenia CPR, została przeprowadzona z uwzględnieniem głównych grup interesariuszy: europejskich producentów wyrobów budowlanych; jednostek notyfikowanych oraz użytkowników końcowych.

Mocne strony:

- ujednolicenie podejścia do deklarowania właściwości środowiskowych na terenie UE;
- wiarygodność deklaracji producenta w wyniku implementacji systemu oceny i weryfikacji 3+ oraz zaangażowania notyfikowanej jednostki walidującej;
- zwiększenie świadomości ekologicznej producentów, dostawców, konsumentów, stosujących wyroby, inwestorów, projektantów, wykonawców i organów administracji publicznej;
- duża konkurencyjność zrównoważonych wyrobów, szczególnie w ramach zielonych zamówień publicznych;
- duża konkurencyjność wyrobów z etykietą ekologiczną podczas wyborów konsumenckich.

Słabe strony:

- dodatkowe koszty opracowania dokumentacji technicznej, obliczeń LCA oraz walidacji dla producenta;
- trudna interpretacja deklarowanych właściwości charakterystyk zrównoważenia środowiskowego – wymagane wysokie kompetencje merytoryczne;
- przeciążenie regulacyjne, ograniczające innowację i zniechęcające do wprowadzania na rynek UE nowych wyrobów.

Szanse:

- stymulacja rozwoju europejskich technologii i materiałów w kierunku opracowania rozwiązań o małym negatywnym wpływie na środowisko i o dużej trwałości;
- zwiększenie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw oferujących zrównoważone wyroby na rynkach światowych;
- wsparcie państw członkowskich produkujących wyroby o wysokich klasach zrównoważenia środowiskowego.

Zagrożenia:

- opóźnienia w publikacji wniosków o normalizację i w konsekwencji w publikacji norm zharmonizowanych;
- brak gotowości producentów do wprowadzenia nowych wymagań np. ze względu na zbyt krótki okres przejściowy wprowadzania normy zharmonizowanej;
- mała konkurencyjność wyrobów produkowanych w państwach o energetyce bazującej na paliwach kopalnych;
- nieterminowa publikacja lub brak danych źródłowych, czy oprogramowania Komisji Europejskiej;
- mała dostępność ekspertów wykonujących obliczenia LCA;
- mała dostępność jednostek walidujących;
- brak lub opóźnienia w publikacji aktów wykonawczych pozwalających na funkcjonowanie rozporządzenia.

Conclusions

1. Regulation (EU) No. 24/3110 shall gradually change the previous rules of construction products marketing in the European system (beginning of January 2026). The new regulations are expected to coexist with Regulation (EU) No. 305/2011 in some areas even by 2040.

2. The fundamental change shall involve mandatory declaration of the predefined environmental characteristics; at the first stage, it will apply to the construction products' carbon footprint.

3. Mandatory declaration of environmental characteristics shall improve market transparency and trust in the information given by manufacturers, simultaneously reducing the negative "greenwashing" phenomenon.

4. Fulfilling the new obligations shall entail extra costs for manufacturers. In exceptional cases, the costs may hinder innovation and lead to decisions not to develop new products.

5. On the other hand, the new regulations may stimulate technology development, reducing the environmental footprint of products and improving the European products' competitiveness in the developed global markets.

6. Successful implementation of the new regulations shall depend on the timely implementation of the Commission's delegated acts, access to notified bodies, or the Commission's software. Manufacturers with no prior experience in developing EPDs may face challenges in adapting to the new requirements.

Received: 14.04.2025

Revised: 27.05.2025

Published: 21.08.2025

Wnioski

1. Rozporządzenie (UE) nr 2024/3110 będzie stopniowo, poczynając od stycznia 2026 r., zmieniać dotychczasowe zasady wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych w systemie europejskim. Nowo wprowadzany przepis będzie w niektórych obszarach współistniał z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011, nawet do 2040 r.

2. Fundamentalną zmianą będzie wprowadzenie obowiązku deklarowania właściwości predefiniowanych charakterystyk środowiskowych, w pierwszym etapie śladu węglowego wyrobów budowlanych.

3. Obowiązek deklarowania charakterystyk środowiskowych zwiększy transparentność rynku i zwiększy zaufanie do informacji podawanych przez producentów, ograniczając jednocześnie negatywne zjawisko „greenwashingu”.

4. Spełnienie nowych obowiązków będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami dla producentów. W szczególnych przypadkach koszty te mogą wpłynąć na ograniczenie innowacji i decyzji o rozwoju nowych produktów.

5. Nowe przepisy mogą stymulować rozwój technologii ograniczających ślad środowiskowy wyrobów oraz zwiększać konkurencyjność europejskich produktów na rozwiniętych rynkach światowych.

6. Sukces wprowadzenia nowych przepisów uzależniony będzie od terminowości wprowadzania aktów delegowanych Komisji Europejskiej oraz od możliwości dostępu do jednostek notyfikowanych, czy oprogramowania Komisji. Przewidywać można też trudności w dostosowaniu się do nowych wymagań dla producentów nieposiadających dotychczas doświadczenia związanego z opracowywaniem deklaracji środowiskowych EPD.

Artykuł wpłynął do redakcji: 14.04.2025 r.

Otrzymano poprawiony po recenzjach: 27.05.2025 r.

Opublikowano: 21.08.2025 r.

Literature

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3110 z 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylenia rozporządzenia (UE) nr 305/2011 (Tekst mający znaczenie dla EOG). Dz.U. UE z 18.12.2024 Seria L.

[2] Niemiec K, Wojciech R. Ocena emisji CO₂e w cyklu życia wyrobów i obiektów budowlanych. Materiały Budowlane. 2025; (3): 67 ÷ 68.

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG. Dz. U. UE z 4.4.2011 Seria L 88, s. 5.

[4] Benzaghta Mostafa Ali, et al. SWOT analysis applications: An integrative literature review. Journal of Global Business Insights 6.1. 2021: 54 – 72.

[5] Wall S. CE Marking of Construction Products – Evolution of the European Approach to Harmonisation of Construction Products in the Light of Environmental Sustainability Aspects. Sustainability 13.11. 2021; <https://doi.org/10.3390/su13116396>.

[6] https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/construction/construction-products-regulation-cpr/acquis_en (data dostępu 23.05.2025).

[7] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/2769 z 30 maja 2024 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 przez ustanowienie systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych mających zastosowanie w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk dotyczących zrównoważenia środowiskowego oraz zmieniające to rozporządzenie w odniesieniu do oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w oparciu o podejście modelowe. Dz.U. UE z 28.10.2024 Seria L.

[8] <https://www.eco-platform.org/home.html>.